

תצפית גידול שושן אסנת על קרקע מקומית ועל מצע טוף

גבי צוברי – מו"פ ערבה

מבוא

בשלוש השנים האחרונות בצענו בתחנת "יאיר" מספר ניסויים בגידול שושן אסנת. הגידול התבצע על מצע טוף והיווה הצלחה באיכות ענפי הפריחה ובהעברת החומר הצמחי משנה לשנה. בעונת 2000/1 בקשנו לבדוק את איכות הפרחים המתקבלת מגידול בקרקע מקומית בהשוואה לזו המתקבלת מגידול על מצע טוף, במטרה לראות האם ניתן לגדל שושן בתנאי הקרקע והמים הקיימים בערבה.

מהלך התצפית

השתמשנו בבצלים שהוצאנו מעונה קודמת. לאחר האיסוף הבצלים עברו מיון לגודל, חיטוי, אחסון ב- 2° צלסיוס והמרצה במשך 3 שבועות בטמפי של 9° צלסיוס. לאחר ההמרצה ב- 27/9/00 נשתל מועד ראשון ע"פ קוטר הבצל: 1, 3-2, 5-4 ו- 6 ס"מ. ב- 14/10/00 נשתלה קבוצת בצלים נוספת בקוטר 4-5 ס"מ. שתי המועדים נשתלו בקרקע ובטוף. הגידול נעשה בחממה בתנאי יום ארוך 8 שעות תאורה מחזורית 5/15 במרכז הלילה.

תוצאות

טבלה 1: יבול ואיכות שושן אסנת בגל ראשון, מועד שתילה 27/9/00, בקרקע ובטוף בגודל פקעת שונה

טוף			קרקע				
5-4	3-2	1	6	5-4	3-2	1	קוטר בצל בס"מ
7/12	11/12	24/12	7/12	18/12	11/12	11/12	תחילת קטיף
46	21	1	42	32	19	1	יבול במ"ר
105.37	100.00	90.00	117.53	110.19	104.53	92.00	אורך ענף (ס"מ)
68.87	58.35	45.90	88.97	62.97	51.15	56.50	משקל ענף (גרם)
1.54	1.10	1.00	2.30	1.34	1.05	1.00	מסי פעמונים על גבעול
18.04	18.33	18.00	18.00	17.66	18.05	20.00	אורך פעמון
11.00	32.00	44.00	2.00	24.00	30.00	41.00	מסי ענפים עיוורים במ"ר

טבלה 2: יבול ואיכות שושן אסנת בגל שני, מועד שתילה 27/9/00, בקרקע ובטוף בגודל פקעת שונה

טוף			קרקע				
5-4	3-2	1	6	5-4	3-2	1	קוטר בצל בס"מ
6/5/01	1/5/01	27/4/01	3/5/01	30/4/01	27/4/01	30/4/01	תחילת קטיף
19	34	24	17	18	32	35	יבול במ"ר
94.68	107.91	107.38	92.41	102.61	106.72	107.97	אורך ענף (ס"מ)
66.56	73.14	69.02	133.39	67.82	65.75	65.73	משקל ענף (גרם)
1.32	1.68	1.58	1.53	1.39	1.66	1.45	מסי פעמונים על גבעול
14.45	14.55	15.21	13.82	14.92	19.20	14.71	אורך פעמון
5	7	11	5	6	11	8	מסי ענפים עיוורים במ"ר

טבלה 3 : יבול ואיכות שושן אסנת בגל ראשון, מועד שתילה 14/10/2000

טופ	קרקע	
5-4	5-4	קוטר בצל בס"מ
31/12/00	31/12/00	תחילת קטיף
21	35	יבול במ"ר
125.6	119.9	אורך ענף (ס"מ)
80.0	67.0	משקל ענף (גרם)
1.37	1.26	מס' פעמונים על גבעול
17.3	16.2	אורך פעמון
26	16	מס' ענפים עיוורים במ"ר

תחילת הקטיף

שנקטפו שני גלים (טבלאות 1, 2), האחד באמצע דצמבר והשני בסוף אפריל תחילת מאי. לא היה הבדל בין גידול בקרקע לגידול בטוף בהיבט של מועד תחילת קטיף בשני הגלים. גם בגודל הבצל קשה לראות מתאם ברור להקדמה או דחיית הפריחה.

יבול

בגל ראשון אפשר לראות מתאם ברור בין גודל הבצל והיבול במ"ר (טבלאות 1, 2). בגל ראשון מספר הפעמונים לגבעול היה גבוה יותר ככל שקוטר הבצל שנזרע היה גדול יותר. בגל שני ההבדלים במספר הפעמונים על גבעול אינם עפ"י הבצל שנזרע אלא על – פי הבצל שהתפתח לאחר הגל הראשון. גם במדד ובאורך הפעמונים זה לא נראה הבדל בין גידול בטוף לגידול בקרקע מקומית (טבלאות 1, 2, 3). בהסתכלות על הצמחים לא אובחן הבדל באיכות העלוה, הגבעולים או הפעמון בטוף ובקרקע המקומית בשניהם האיכות הייתה טובה.

סיכום

לאחר התנסות ב- 3 השנים האחרונות בגידול שושן אסנת בתחנת יאיר ובסקירת תצפית זו ניתן לומר כי גידול שושן אפשרי בהחלט והתוצאות האיכותיות טובות גם בגידול בקרקע מקומית חולית (אין התנסות בחמרה). הכדאיות לגדל זן זה או זנים אחרים של שושן צריכה להבחן כלכלית. מחיר הבצלים, יבול במ"ר, מספר פרחים בקרטון מול רמת המחירים ביצוא אינם מעודדים בימים אלו לגדל גידול זה אולם בנתונים אחרים או במכירה לשוק המקומי אין מניעה לגדל שושן בערבה.